

حوزه معاونت بهداشتی
واحد بهداشت محیط و حرفه‌ای

موش‌ها

شناخت و روش مبارزه با موشها

امروزه از تکنیک تله گذاری در موارد زیر استفاده می شود

زمانی که به علت وجود مواد غذایی استفاده از سموم غیر ممکن باشد .
در محلهایی که امکان جمع آوری لاشه موش وجود نداشته باشد .
در صورتی که موشها از خوردن طعمه خودداری کنند .
زمانی که موشها نسبت به سموم موش کش محسوس شده باشند .

روش صحیح تله گذاری

در تله گذاری مسأله انتخاب طعمه و دانستن رفتار و عادت موش ها اهمیت فوق العاده ای دارد . موش های بزرگ به علت ترس از چیزهای جدید و همچنین به علت داشتن کنجکاوی و احتیاط زیاد ، به زحمت به طرف تله ها جلب می شوند و گاهی برای گرفتن آنها باید چند روز صبر کرد و برای حصول نتیجه بهتر باید چند روز تله را بدون اینکه فنر آن کنار گذاشته شود با استفاده از طعمه جلب کننده در محل مستقر نمود تا موش ها به آن عادت کنند .

محل قرار دادن تله ها

در مورد موش قهوه ای و خانگی بهتر است تله را در گوشه راست و به طرف دیوار محل قرار داد به طوری که ماشه تله تقریباً تماس با دیوار باشد .
در مورد موش سیاه تله را می توان به دیوار میخکوب کرد .

تله زنده گیر طعمه دار یا تله کشته گیر را باید نزدیک به دهانه ورودی لانه قرار داد و نه در داخل گذرگاه . تله را بهتر است با کیسه یا چیزهای شبیه به آن پوشانید برای آنکه حس ترس از چیزهای جدید در موش به وجود نیاید تله کشته گیر را می توان زیر لایه ای از آرد ، خاک و یا سبوس مخفی کرد .

وقتی تعداد تله ها زیاد است باید محل قرار گرفتن تله ها را یادداشت کرد .

روشهای مبارزه

- ۱- اقدامات بهسازی و بهداشتی
- ۲- استفاده از سموم شیمیایی
- ۳- استفاده از امواج مافوق صوت
- ۴- جلب کننده های شیمیایی
- ۵- دور کننده ها
- ۶- تله گذاری
- ۷- مبارزه بیولوژیکی
- ۸- مبارزه ژنتیکی

اقدامات بهسازی و بهداشتی

- ۱- محافظت ساختمان ها از ورود موش
- ۲- از بین بردن لانه موشها و محروم کردن آنها از دسترسی به آب و مواد غذایی
- ۳- بهداشتی نگه داشتن محیط زیست شامل: جمع آوری ، حمل و دفع زباله بطور بهداشتی ، زباله باید در کیسه های سر بسته قرار داده شده و فقط در ساعات مراجعه رفتگران در خارج از ساختمان گذاشته شود .

کشتن موشها

الف: بوسیله سموم شیمیایی

ب: بوسیله تله گذاری

معمولاً استفاده از سموم شیمیایی آخرین راه حل می باشد در صورتی که اقدامات بهداشتی و بهسازی بطور کامل موثر نبودند می توان آن را به عنوان یکی از وسایل مطمئن برای مبارزه با موش بکار برد .

موشها، این حیوانات باهوش که شرح قهرمانی آنها در داستانها و فیلمهای کودکان فراوان آمده است، در عین حال موجوداتی هستند که وجودشان بشر را به وحشت می اندازد، وحشت از بیماری ها و خسارت اقتصادی. شاید تصور این مطلب که ما از پس مانده مواد غذایی موشها تغذیه می کنیم برایمان مشکل باشد اما با مشاهده آمارهای موجود باید به این حقیقت اذعان نمود. در نظر بگیریید که این حیوانات به راحتی از بذری که در زمین پاشیده می شود تا ریشه، برگ، میوه، دانه و محصولات داخل انبار و مواد غذایی موجود در خانه و غذای پخته شده را می خورد و نابود میکند حتی از پس مانده مواد غذایی موجود در زباله ها نیز روگردان نیست و مهم تر آنکه به جای خوردن همه مواد غذایی، مقداری از آن را خورده و بقیه را که باقی می گذارد قابل مصرف نیست در حقیقت اتلاف مواد غذایی توسط این حیوان بیش از مقداری است که می خورد.

انواع موش

- ۱- موش خانگی
- ۲- موش قهوه ای
- ۳- موش سیاه

عادات و رفتار

به طور کلی موشها به محیط های ساکت و تاریک که حرارت معین و ثابت و همچنین رطوبت نسبی داشته باشند علاقه مند هستند.

موشهای بزرگتر معمولاً لانه خود را در محیط های وسیع نمی سازند و همواره سعی در پنهان شدن دارند تا بتوانند به راحتی نوزادان خود را تولید و پرورش دهند. موشهای نر حداقل یکبار در روز محیط اطراف خود را بازرسی می کنند و چنانچه تغییراتی در محیط مشاهده نمودند بلافاصله لانه خود را معدوم و جای دیگری را برای خود آماده می کنند. موشها معمولاً ۱ ساعت بعد از نیمه شب فعالیت خود را شروع می کنند و این به علت ساکت بودن محیط و عدم حضور انسان است. بدین ترتیب موشها

با آرامش خاطر به مواد مختلف خسارت وارد می کنند.

اهمیت مبارزه با موش

مبارزه با موش از دو جهت حائز اهمیت میباشد:

- ۱- اقتصادی
- ۲- بهداشتی

موشها با وارد کردن خسارت به مواد غذایی و پایین آوردن ارزش آنها و انتشار و انتقال بیماریها و بالاخره ایجاد مزاحمت برای انسانها مورد تنفر انسان بوده و برای بسیاری از افراد سبب ایجاد ناراحتی فکری و روحی می گردند.

بیماری های منتقله از طریق موش

موشها معمولاً ۲۵ نوع بیماری مختلف را به انسان منتقل می کنند که عبارتند از:

LCM

اولین علائم این بیماری در انسان سر درد و بیروزی حالت هایی شبیه آنفولانزا می باشد.

RABIES (هاری): یک بیماری ویروسی است که از طریق گازگرفتگی در حیوان خونگرم به وجود می آید.

تب گاز گرفتگی

در اثر گاز گرفتن موش تب ایجاد می شود و جای گاز گرفتگی متورم شده و به رنگ قرمز در می آید.

طاعون

این بیماری که به آن مرگ سیاه نیز می گویند از طریق گزش کک هایی که از خون موش آلوده تغذیه کرده اند به انسان منتقل می شود.

لپتوسپیروز

این بیماری که به آن بیرقان خون ریزی دهنده نیز می گویند باعث تب، خونریزی، دردناک شدن کبد، دردهای شکمی،

خشک شدن و ریزش پوست می گردد.

مسمومیت های سالمونلایی

آلوده شدن غذا به ادرار و مدفوع موش موجب مسمومیت غذایی و بروز این بیماری می شود.

پرسیپتیوزیز

این بیماری از طریق آلوده شدن مواد غذایی به ادرار و فضولات موش ایجاد شده و موجب بروز آپاندیسیت و بزرگ شدن روده ها می گردد.

تیفوس

بر اثر خونریزی در ششها و سینه پهلو باعث مرگ فرد مبتلا شود.

توکسوپلاسمازیز

انتقال این بیماری که بیشتر از طریق مدفوع گربه به انسان صورت می گیرد اخیراً از طریق موشها هم مشاهده شده است، این بیماری می تواند موجب کوری مادر زادی نوزاد شود.

تب راجعه

یک بیماری عفونی است و از علائم عمده آن حملات متناوب تب و ایجاد مسمومیت خونی می باشد.

تولارمی

مخزن این بیماری موش می باشد و علائم آن تب، سر درد، درد دست و پا، کمردرد، ضعف عمومی، استفراغ و بزرگ شدن کبد و طحال میباشد.

سالک

این بیماری به صورت زخم پوستی و در اثر نیش پشه خاکی آلوده ایجاد می گردد.